

Emri i Lëndës : Histori dhe Kulturë Amerikane							
Kodi	Tipi	Semestri	Leksione (orë/javë)	Seminare (orë/javë)	Lab (orë/javë)	Kredite	ECTS
ELL 312	B	Pranverë	4.00	0.00	0.00	4.00	5.00
Lektori	Isa Erbaş, Prof. Asoc. Dr.						
Asistenti							
Gjuha e kursit	Anglisht						
Niveli i lëndës	Bachelor						
Përshkrimi	Ky kurs ofron një eksplorim gjithëpërfshirës të periudhave historike e rëndësishme në historinë amerikane, duke u ofruar studentëve një kuptim të thellë të zhvillimit të kombit nga popujt vendas të Amerikës deri në vitet e hershme të Shteteve të Bashkuara. Leksionet brenda kësaj serie janë krijuar për të trajtuar pyetje specifike që kanë të bëjnë me çdo epokë historike, duke u thelluar në tema të tilla si ndikimi i ndryshimeve mjedisore në shoqëritë vendase amerikane, shfaqja e botës së Atlantikut, evolucioni i institucioneve koloniale dhe ndikimi i thellë i ngjarje vendimtare si Revolucioni i Lavdishëm. Lënda shqyrton më tej sfidat dhe momentet transformuese që hapën rrugën për krijimin e republikës së re. Përveç ngjarjeve historike, kjo seri thekson ndjeshëm aspektet kulturore, traditat dhe vlerat që kanë luajtur një rol kryesor në formësimin e Shteteve të Bashkuara. Studentët do të fitojnë njohuri mbi strukturën kulturore të kombit, duke eksploruar se si faktorë të ndryshëm kanë kontribuar në identitetin e tij unik. Në përfundim të kursit, studentët do të kenë përvetësuar një perspektivë të plotë mbi themelet historike dhe kulturore që mbështesin Shtetet e Bashkuara, duke nxitur një vlerësim më të thellë për kompleksitetin e së kaluarës dhe të tashmës së saj.						
Objektivat	Kjo seri leksionesh synon t'u sigurojë studentëve një kuptim gjithëpërfshirës të periudhave historike e rëndësishme në historinë amerikane. Këto periudha shtrihen nga popujt vendas të Amerikës deri në vitet e hershme të Shteteve të Bashkuara. Leksionet synojnë të trajtojnë pyetje specifike që lidhen me secilën periudhë, duke eksploruar tema të tilla si ndikimi i ndryshimeve mjedisore në shoqëritë vendase të Amerikës, shfaqja e botës së Atlantikut, zhvillimi i shoqërive koloniale, ndikimi i ngjarjeve kryesore si Revolucioni i Lavdishëm dhe sfidat dhe transformimet që çuan në krijimin e republikës së re. Për më tepër, seria synon t'u sigurojë studentëve njohuri mbi aspektet kulturore, traditat dhe vlerat që kanë formësuar ndjeshëm Shtetet e Bashkuara. Deri në fund të serisë, studentët do të kenë fituar një këndvështrim të plotë mbi themelet historike dhe kulturore të kombit.						
Konceptet Kryesore	Gjatë gjithë serisë së leksioneve, studentët do të fitojnë një kuptim themelor të historisë dhe kulturës amerikane. Leksionet do të mbulojnë informacionin bazë në lidhje me ngjarje të rëndësishme, tema dhe aspekte kulturore që kanë formësuar historinë e kombit. Deri në fund të serisë, studentët do të jenë në gjendje të demonstrojnë njohuritë e tyre për materialin dhe të kenë një vlerësim më të thellë për themelet historike dhe kulturore të Shteteve të Bashkuara.						
Programi i Lëndës							
Java	Tema						
1	Popujt vendas të Amerikës, në 1500 Si e ndryshoi mjedisi formën e tranzicionit nga mënyra Paleo-Indiane në atë Arkaike të jetës ?, Cilat ishin ndryshimet kryesore midis kulturave amerikane vendase që u shfaqën pas vitit 2500 p.e.s.?, Cilat vlera të përbashkëta ndanë amerikanët vendas pavarësisht larmisë së tyre të madhe? (Enduring Vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning, f. 1-15)						
2	Ngritja e Botës Atlantike, 1400-1625 Cilat ndryshime të mëdha ishin duke riformuar botën Afrikane dhe Evropiane në shekujt XV dhe XVI? Cila ishte bota Atlantike dhe si u shfaq ajo ?, Si filloi eksplorimi, pushtimi dhe kolonizimi evropian i Amerikës së Veriut? (Enduring Vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning, f.16-37)						

3	Shfaqja e Shoqërive Koloniale, 1625-1700 Si i formoi duhani kolonitë Chesapeake ?, Cila ishte "Rruga e New England" dhe cilat sfida duroi ?, Pse dhe si e formoi bujqësia e plantacioneve skllavërinë në Karaibe dhe Karolinë ?, Si i dalloj diversiteti Kolonitë e Mesme? (Enduring Vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning, f. 38-64)
4	Lidhjet e Perandorisë, 1660-1750 Si i formoi Revolucioni i Lavdishëm marrëdhëniet midis Anglisë dhe kolonive të saj të Amerikës së Veriut ?, Cilat ishin pasojat më të rëndësishme të merkantilizmit britanik për kolonitë e kontinentit ?, Cilët faktorë shpjegojnë suksesin relativ të perandorive Britanike, Franceze dhe Spanjolle në Amerikën e Veriut? (Enduring Vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning, f. 65-89)
5	Rrugët drejt Revolucionit, 1750-1776 Si e shikuan Britania dhe kolonitë e saj fitoren e tyre të përbashkët mbi Francën në Luftën Shtatë Vjetore ?, Cila ishte riorganizimi perandorak dhe si i ndryshoi marrëdhëniet midis Britanisë dhe kolonive të Amerikës së Veriut ?, Në cilat mënyra ndryshonte rezistenca ndaj detyrave të Townshend nga përpjekjet e mëparshme të rezistencës koloniale ?, Në cilat mënyra ndryshuan pikëpamjet e kolonistëve për autoritetin parlamentar pas vitit 1770? (Enduring Vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning, f. 90-117)
6	Sigurimi i Pavarësisë, Përcaktimi i Kombësisë 1776-1778 Cilat ishin përparësitë krahasuese të britanikëve dhe kolonistëve kur Revolucioni filloi ?, Si u zhvillua lufta ?, Si ndikoi lufta në marrëdhëniet midis tyre Amerikanët e klasave, racave dhe gjinive të ndryshme ?, Si e përkthenin Amerikanët revolucionarë parimet në qeveri efektive? (Enduring vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning, f. 118-144)
7	Nisja e Republikës së Re, 1788-1800 Çfarë roli luajti George Washington në përkthimin e Kushtetutës nga fjalët në qeveri ?, Cilat ishin përbërësit kryesorë të planit të Hamiltonit për kombin e ri ?, Si u mor kombi i ri me Francën, Spanjën dhe Britaninë ?, Pse dhe si politik partitë dalin nga 1800? (Enduring Vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning, f. 145-169)
8	Provimi gjysmëfinal
9	Nisja e Republikës së Re, 1788-1800 Si u mor kombi i ri me Francën, Spanjën dhe Britaninë ?, Pse dhe si u shfaqën partitë politike deri në vitin 1800? (Enduring vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning, f. 145-169)
10	Kultura dhe jeta e përditshme Kulturën dhe jetën e përditshme të Amerikës. (Culture and Customs of North America, Benjamin F. Shearer, f. 1-15)
11	Traditat e Shteteve të Bashkuara Familja, Egalitarizmi, Rregullat e Mirësjelljes së Dhuratave, Etiketimet e ngrënies, etj. (Culture and Customs of North America, Benjamin F. Shearer, f. 117-181)
12	Traditat e Shteteve të Bashkuara Etiketat dhe Protokolli i Biznesit, Përshëndetjet, Artet, etj. (Culture and Customs of North America, Benjamin F. Shearer, f. 303-343)
13	Vlerat Amerikane Pavarësia, Barazia, Informaliteti, Direktiteti, Privatësia, Koha, etj. (Culture and Customs of North America, Benjamin F. Shearer, f. 6-70)
14	Arritjet Arritje dhe punë e vështirë / lojë, mbështetje në vetvete etj. (Culture and Customs of North America, Benjamin F. Shearer, f. 30-31, 142-150)
15	Përsëritje
16	Provimi Final

Parakushtet	Studenti duhet të frekuentojë lëndën në masën minimale prej 75%.		
Literatura	• (Enduring vision, A History of the American People, 2010 Wadsworth, Cengage Learning • (Culture and Customs of North America) Benjamin F. Shearer - Culture and Customs of the United States. 2 volumes-Greenwood Press (2008) • The Search for the First Americans, Robert V. Davis Jr., 2021 by the University of Oklahoma Press: Norman		
Referenca të tjera	• The History of the United States, Course Guide, Allen C. Guelza, Gary W. Gallagher, Patrick N. Allitt, The Teaching Company 2003		
Rezultatet e Lëndës dhe Kompetencat			
1	Studentët do të pajisen me njohuri thelbësore mbi momentet më të rëndësishme të historisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës.		
2	Studentët do të jenë në gjendje të mësojnë informacion nga periudha para Evropiane e historisë së kontinentit të Amerikës së Veriut, deri në ditët e sotme.		
3	Studentët do të mësojnë shfaqjen e shoqërive koloniale dhe fillimin e Republikës së Re.		
4	Studentët do të mësojnë kulturën, traditat, etj. Në SHBA.		
Mënyra e Vlerësimit të Lëndës			
Notat e Ndërmjetme		Sasia	Përqindja
Gjysmë finale		1	30
Kuize		0	0
Projekte		1	20
Projekte semestrale		0	0
Punë laborator		0	0
Pjesëmarrja në mësim		1	10
Kontributi i notave të ndërmjetme mbi vlerësimin final			60
Kontributi i provimit final mbi vlerësimin final			40
Total			100
Ngarkesa ECTS (Në Bazë të Ngarkesës së Studentit)			
Aktivitetet	Sasia	Kohëzgjatja (orë)	Ngarkesa Totale (orë)
Kohëzgjatja e kursit (Duke përfshirë edhe javën e provimeve : 16x Orët totale të kursit)	16	4	64
Orët e studimit jashtë klase (Parapërgatitje, Praktika etj)	14	3	42
Detyra	1	0	0
Gjysmë finale	1	4	4
Provimi final	1	8	8
Të tjera	0	0	0
Ngarkesa totale e orëve			118
Ngarkesa totale e orëve / 25 (orë)			4.72
ECTS			5.00